

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 85, 509

Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 09.10.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 23. oktoobri 2001. a otsusega nr 5

I. Sotsiaalhoolekande seaduses(RT I 1995, 21, 323; 1996, 49, 953; 1997, 35, 538; 77, 1309; 2000, 33, 198) tehakse järgmised muudatused:

§ 1.Paragrahvi 2:

- 1)punkti 1 täiendatakse pärast sõna «sotsiaaltoetuste» sõnadega «, vältimatu sotsiaalabi»;
- 2)punktist 5 jäetakse välja sõnad «, mis ei ole sotsiaalteenus»;
- 3)punktis 7 asendatakse sõna «andmekogum» sõnaga «andmekogu»;
- 4)täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

« 12) vältimatu sotsiaalabi – piisavate elatusvahenditeta isiku olukorrale vastavad hädavajalikud sotsiaalhoolekandelised abinõud, mis tagavad vähemalt toidu, riietuse ja ajutise peavarju.»

§ 2.Paragrahv 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 4. Sotsiaalhoolekande subjekt

(1) Sotsiaalteenuseid, sotsiaaltoetusi ja muud abi on õigus saada:

- 1) Eesti alalisel elanikul;
- 2) Eestis seaduslikul alusel elaval välismaalasel;
- 3) Eestis viibival pagulasel.

(2) Käesoleva seaduse §-s 23¹ sätestatud toetusele on õigus Eestis seaduslikul alusel viibival isikul, kes vastab nimetatud paragrahvis sätestatud tingimustele.

(3) Vältimatut sotsiaalabi on õigus saada igal Eestis viibival isikul.»

§ 3.Paragrahvi 5:

- 1)lõigetes 1 ja 2 asendatakse sõna «Sotsiaalministeerium» sõnaga «sotsiaalminister»;
- 2)lõige 5 tunnistatakse kehtetuks.

§ 4.Paragrahvi 6:

- 1)pealkirjas ja esimeses lauses asendatakse sõna «Sotsiaalministeeriumi» sõnaga «sotsiaalministri»;
- 2)punktist 4 jäetakse välja sõnad «ja töötajate atesteerimise korraldamine».

§ 5.Paragrahvi 7:

- 1)lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna «varustamine» sõnadega «varustamise korraldamine»;
- 2)lõiget 2 täiendatakse lausega järgmises sõnastuses:

«Vastav kirjalik ettekanne esitatakse Vabariigi Valitsusele vähemalt kord aastas.»

§ 6.Paragrahvi 8 punkti 2 lisatakse pärast sõna «sotsiaalteenuste» sõnad «, vältimatu sotsiaalabi».

§ 7.Paragrahvi 9:

1)lõikes 1 lisatakse pärast sõna «sotsiaaltoetuste» sõnad «, vältimatu sotsiaalabi»;

2)lõikes 2 asendatakse sõna «sotsiaaltoetuste» sõnadega «, vältimatu sotsiaalabi»;

3)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Isikule, kelle elukohta ei saa kindlaks määrata, korraldab sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmist see valla- või linnavalitsus, kelle halduspiirkonnas isik abi vajamise ajal asub.»;

4)lõikes 4 lisatakse pärast sõna «sotsiaaltoetuste» sõnad «, vältimatu sotsiaalabi»;

5)täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Välismaalasele, kes ajutiselt viibib Eestis, korraldab vältimatu sotsiaalabi andmist see valla- või linnavalitsus, kelle halduspiirkonnas isik abi vajamise ajal asub.»

§ 8.Paragrahvi 12 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Soodustingimustel antavate proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite loetelu ning nende saamise tingimused ja korra kehtestab sotsiaalminister.»

§ 9.Paragrahvi 14 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Kohalikud omavalitsusorganid on kohustatud andma eluruumi isikule või perekonnale, kes ise ei ole suuteline ega võimeline seda endale või oma perekonnale tagama, luues vajaduse korral võimaluse sotsiaalkorteri üürimiseks. Sotsiaalkorteri andmise ja kasutamise korra kehtestab valla- või linnavolikogu elamuseaduse (RT 1992, 17, 254; RT I 1998, 71, 1199; 2000, 88, 576) § 8 punkti 2 alusel.»

§ 10.Paragrahvi 17 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõna «Sotsiaalministeerium» sõnaga «sotsiaalminister».

§ 11.Paragrahvi 20 lõikes 2 asendatakse sõna «Sotsiaalministeerium» sõnaga«sotsiaalminister».

§ 12.Paragrahvi 22:

1)lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Toimetulekutoetust on õigus saada üksi elaval isikul või perekonnal, kelle kuu netosissetulek pärast käesoleva seaduse § 22¹lõigetes 5 ja 6 sätestatud tingimustel arvestatud alalise eluruumi alaliste kulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri. Toimetulekupiiri kehtestamisel lähtutakse minimaalsetest tarbimiskuludest toidule, riietusele ja jalanõudele ning muudele kaupadele ja teenustele esmavajaduste rahuldamiseks.»;

2)täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

« (1¹) Toimetulekupiiri suuruse üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele kehtestab Riigikogu igaks eelarveaastaks riigieelarvega. Toimetulekupiiri uus määr ei või olla väiksem kehtivast määrest.

(1²) Perekonna teise ja iga järgneva liikme toimetulekupiiri suurus on 80 protsenti perekonna esimese liikme toimetulekupiiri suurusest.»;

3)täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

« (2¹) Toimetulekutoetuse määramisel loetakse perekonna koosseisu perekonnast ajutiselt eemalviibivad Eesti Vabariigi riiklike või Haridusministeeriumi poolt väljaantud koolituslubasid omavate õppeasutuste päevases õppevormis õppivad õpilased ja üliõpilased juhul, kui nende rahvastikuregistrisse kantud alalise elukoha aadressiandmed langevad kokku perekonna elukoha aadressiandmetega.»;

4)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Toimetulekutoetust määrab ja maksab valla- või linnavalitsus käesoleva seadusega kehtestatud ulatuses, tingimustel ja korras valla- või linnaeelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest.»

§ 13.Seadust täiendatakse §-dega 22¹–22³ järgmises sõnastuses:

«§ 22¹.Toimetulekutoetuse taotlemine

(1) Toimetulekutoetuse taotleja esitab jooksva kuu eest toimetulekutoetuse saamiseks avalduse hiljemalt 20. kuupäevaks valla- või linnavalitsusele, kelle halduspiirkonnas ta alaliselt või püsivalt elab.

(2) Avalduses märgib taotleja käesoleva seaduse § 22 lõigete 2 ja 2¹järgi toimetulekutoetuse määramisel arvessevõetavate isikute nimed ja nende isikukoodid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avaldusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad:

- 1) alalise eluruumi kasutamise õigust ja need esitatakse esmapöördumisel;
- 2) üksi elava isiku või perekonnaliikmete eelmisel kuul saadud sissetulekuid ning sellest mahaarvatud tulumaksu ja makstud elatise suurust. Kui mõne sissetuleku liiki ei ole võimalik dokumentaalselt tõestada, kinnitab toimetulekutoetuse taotleja selle suurust oma allkirjaga;
- 3) jooksva kuul tasumisele kuuluvaid alalise eluruumi alalisi kulusid kooskõlas käesolevas seaduses sätestatud ulatuse ja struktuuriga.

(4) Toimetulekutoetuse määramisel loetakse alalise eluruumi kasutamise õiguslikuks aluseks omandiõigust eluruumile, liikmelisust elamuühistus (elamukooperatiivis) või eluruumi üürilepingut kooskõlas elamuseaduse §-ga 29.

§ 22². Toimetulekutoetuse arvestamise alused

(1) Toimetulekutoetuse arvestamise aluseks on üksi elava isiku või perekonna kõigi liikmete eelmise kuu netosissetulek, jooksva kuul tasumisele kuuluvad alalise eluruumi alalised kulud ning kehtestatud toimetulekupiir.

(2) Toimetulekutoetuse arvestamisel ei arvata üksi elava isiku või perekonna sissetulekute hulka:

- 1) ühekordseid toetusi, mida on üksi elavale isikule, perekonnale või selle liikmetele makstud riigi- või kohaliku eelarve vahenditest;
- 2) puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus ja hooldajatoetus;
- 3) riiklike peretoetuste seaduse alusel makstavat lapsetoetust ning nelja- ja enamalapselise ja kolmikuid kasvatava pere toetust;
- 4) riigi tagatisel antud õppelaenu.

(3) Igakuist regulaarset sissetulekut mitteomava isiku toimetulekutoetuse arvestamise aluseks võetakse toimetulekutoetuse taotlemisele eelneva kuue kuu keskmine sissetulek.

(4) Valla või linna territooriumil heakorra või abitöödel osalevale isikule makstakse tehtud töö eest töötasu, mis toimetulekutoetuse arvestamisel arvatakse üksi elava isiku või perekonna sissetulekute hulka. Tehtud tööd ei tasustata toimetulekutoetuse vahendite arvel.

(5) Kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestab toimetulekutoetuse määramiseks käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kulude piirmäärad.

(6) Toimetulekutoetuse arvestamisel võetakse elamuseaduse § 7 lõike 1 punkti 2 alusel kehtestatud eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi ning käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud piirmäärade ulatuses arvesse järgmised jooksva kuul tasumisele kuuluvad alalise eluruumi alalised kulud:

- 1) tegelik korteriüür või hooldustasu;
- 2) kütteks ja soojaveevarustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
- 3) tarbitud vee ja kanalisatsiooniteenuste maksumus;
- 4) tarbitud elektrienergia maksumus;
- 5) tarbitud majapidamisgaasi maksumus;
- 6) maamaksukulud, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind;
- 7) hoonekindlustuse kulud, mis on arvestatud kasutatavale eluruumile.

(7) Alalise eluruumi alaliste kulude tasumisel varem tekkinud võlgnevust ei arvata toimetulekutoetuse määramisel jooksva kuul tasumisele kuuluvate alalise eluruumi alaliste kulude hulka ja see ei kuulu katmisele toimetulekutoetuse vahendite arvel.

§ 22³. Toimetulekutoetuse määramine ja maksmine

(1) Toimetulekutoetus määratakse jooksvaks kuuks. Eelnevate kuude eest toimetulekutoetust tagasiulatuvalt ei määrata.

(2) Toimetulekutoetus määratakse viie tööpäeva jooksul pärast kõigi dokumentide esitamist sellises suuruses, et üksi elaval isikul või perekonnal oleks koos perekonnaliikmete sissetulekutega tagatud sissetulek toimetulekupiiri ulatuses, pärast käesolevas seaduses nimetatud ulatuses ja struktuuris eluruumi või elamispinna alaliste kulude tasumist. Üksikisiku või perekonna poolt jooksva kuul tehtud muid kulutusi toimetulekutoetuse määramisel arvesse ei võeta.

(3) Valla- või linnavalitsus võib jätta toimetulekutoetuse määramata:

- 1) töövõimelisele kaheksateistkümnepäevasele kuni vanaduspensioniealisele isikule, kes ei tööta ega õpi ja on korduvalt ilma mõjuva põhjuseta keeldunud pakutud sobivast tööst või osalemast valla- või linnavalitsuse poolt korraldatavas iseseisvales toimetulekule suunatud rehabilitatsioonis või õppeprotsessis;
- 2) isikule, kellel endal või kelle eestkostetaval on õigus elatist saada, kuid kes keeldub elatise saamise kohta dokumenti esitamast või elatist sisse nõudmast;
- 3) kui valla- või linnavalitsuse vastav komisjon leiab, et isikul on toimetulekuks piisavalt vahendeid.

(4) Valla- või linnavalitsus võib perekonnale toimetulekutoetuse määramisel täiendava kuluna arvesse võtta käesoleva seaduse § 22 lõikes 2¹ sätestatud isikutele õppeasutuse poolt ajutiselt kasutada antud elamispinna kulud õppetöö tegeliku toimumise kuul.

(5) Arvestatud toimetulekutoetuse summa maksab valla- või linnavalitsus kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates toimetulekutoetuse taotlejale tema pangakontole, posti teel või sularahas, arvestades taotleja eelnevalt väljendatud vastavasisulist soovi.»

§ 14. Paragrahvi 23 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) kohaliku omavalitsuse eelarvest – kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kehtestatud tingimustel ja korras;».

§ 15. Paragrahvi 28 täiendatakse pärast sõna «sotsiaaltoetusi» sõnadega «või vältimatut sotsiaalabi».

§ 16. Seadust täiendatakse §-ga 28¹ järgmises sõnastuses:

«§ 28¹. Vältimatu sotsiaalabi osutamine

(1) Isikule, kes on sattunud sotsiaalselt abitusse olukorda elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu, osutatakse vältimatut sotsiaalabi.

(2) Vältimatut sotsiaalabi osutavad valla- või linnavalitsuse määratud või volitatud isikud või asutused.

(3) Vältimatut sotsiaalabi osutatakse isikule seni, kuni ta ei ole enam elatusvahendite kaotuse või puudumise tõttu sotsiaalselt abitus olukorras.»

§ 17. Paragrahvi 30:

1) lõikes 1 lisatakse pärast sõna «sotsiaaltoetuste» sõnad «, vältimatu sotsiaalabi»;

2) täiendatakse lõigetega 3–6 järgmises sõnastuses:

« (3) Sissetulekuid tõendavate dokumentide ja elukoha andmete õigsuse kahtluse korral esitab valla- või linnavalitsus need kontrollimiseks vastavalt Maksuameti kohaliku asutusele või rahvastikuregistri volitatud töötlejale.

(4) Kui isik jätab koos taotlusega esitamata nõutud andmed või dokumendid või kui taotluses on muid puudusi, määrab valla- või linnavalitsus taotluse esitajale esimesel võimalusel tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, selgitades, et tähtpäevaks puuduste kõrvaldamata jätmisel võidakse jätta taotlus läbi vaatamata.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmed kantakse sotsiaalregistrisse Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(6) Andmete teadliku varjamise või valeandmete esitamise korral toetust ei maksta. Kui käesoleva seaduse alusel liigselt makstud toetussummad on tingitud toetuse saaja kuritarvitusest, hüvitab toetuse saaja saadu vabatahtlikult. Kui alusetult saadud vabatahtlikult ei hüvitata, nõutakse liigselt makstud summad tagasi kohtu korras. Kui ebaseadusliku väljamakse põhjustas asutus või selle ametnik, hüvitab liigselt makstud summa asutuse juht või ametnik.»

§ 18. Paragrahvi 33 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Sotsiaalteenuse, sotsiaaltoetuse, vältimatu sotsiaalabi või muu abi andmise või sellest keeldumise määrab valla- või linnavalitsuse poolt volitatud ametnik. Sotsiaalhoolekannet taotleva isiku nõudmisel otsustab küsimuse valla- või linnavalitsuse vastav komisjon. Viimase otsusega mittenõustumisel on taotlejal õigus pöörduda kohtusse käesoleva seaduse §-s 47 ettenähtud korras.»

§ 19. Paragrahvi 38 pealkirjas ja teksti esimeses lauses lisatakse pärast sõna «sotsiaalteenuste» sõnad «, vältimatu sotsiaalabi».

§ 20. Paragrahvi 42:

1) lõikes 2 asendatakse sõnad «riiklikku sotsiaalhoolekannet osutavate asutuste ülalpidamiskulud» sõnadega «riigi poolt finantseeritavate sotsiaalteenuste kulud» ja jäetakse välja sõnad «ning käesoleva seaduse § 9 3. lõikes loetletud isikute sotsiaalhoolekandekulud»;

2) täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Riigieelarvest eraldatakse valla- ja linnaeelarvetele vahendid üksi elavatele isikutele ja perekondadele puuduse korral sotsiaaltoetuste maksmiseks, lähtuvalt Riigikogu poolt kehtestatud toimetulekupiirist ja käesoleva seadusega kehtestatud toimetulekutoetuse maksmise tingimustest.»;

3) lõikes 4 asendatakse sõna «Sotsiaalministeeriumi» sõnaga «sotsiaalministri».

§ 21. Paragrahvi 46:

1) lõike 1 esimeses lauses lisatakse pärast sõna «Sotsiaalteenuse» sõnad «, vältimatu sotsiaalabi»;

2) lõikes 2 asendatakse sõna «Sotsiaalministeerium» sõnaga «sotsiaalminister».

II. Rakendussätted

§ 22. Elamuseaduses (RT 1992, 17, 254; RT I 1998, 71, 1199; 2000, 88, 576) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 2) eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi ja selle rakendamise erisuste kindlaksmääramine;»;

2) paragrahvi 37 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu «soojusenergia eest,» sõnadega «tarbitud elektrienergia ja majapidamisgaasi eest,».

§ 23. (1) Käesolev seadus jõustub 2002. aasta 1. jaanuaril, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sätte.

(2) Käesoleva seaduse §-ga 13 sätestatud sotsiaalhoolekande seaduse § 22² lõike 2 punktis 3 nimetatud lapsetoetust ei arvata toimetulekutoetuse arvestamisel perekonna sissetuleku hulka 2003. aasta 1. jaanuarist.

§ 24. Vabariigi Valitsusel tagada sotsiaalhoolekande seaduse tervikteksti avaldamine Riigi Teatajas ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

Riigikogu esimees Toomas SAVI